Handboek toegankelijkheid
Openbare ruimte

versie november 2021

Inhoudsopgave

Inleiding 3
1 Kwaliteitsniveaus 4
2 Wijze van verkeersdeelname 6
3 Oriëntatievoorzieningen 8
4 Voet- en fietspaden 11
5 Hoogteverschillen 14
6 Parkeren 16
7 Lijnbussen en taxi's 17
Literatuurlijst 20
Bijlage: Overzicht gebieden met Basis Plus kwaliteit 21

Inleiding

De gemeente Emmen wil graag dat ouderen en mensen met een handicap in staat zijn zo lang en zelfstandig mogelijk aan het maatschappelijke leven deelnemen. Hierbij is een toegankelijke openbare ruimte dat bruikbaar is voor iedereen, van groot belang: voor dagelijkse gebruikers, voor bezoekers, voor gehandicapten en voor niet-gehandicapten.

Bij ontwerpers van de openbare ruimte bestaat niet altijd een duidelijk beeld van wat de toegankelijkheid inhoudt. Omdat de vergrijzing in onze gemeente toeneemt, en daardoor ook de groep die verplaatsingsmoeilijkheden heeft, is het wenselijk om Emmense richtlijnen op te stellen. Richtlijnen die de toegankelijkheid in de basis waarborgen maar die ook ruimte bieden om de diversiteit in wijken en kernen, straten en pleinen te behouden.

In dit handboek staan algemene richtlijnen benoemd. In gebieden rondom (een cluster van) publieksaantrekkende voorzieningen of op looproutes tussen twee voorzieningen die veel verplaatsingen met zich meebrengen (bijvoorbeeld de looproute tussen een winkelcentrum en een verzorgingstehuis), kan naar een hoger kwaliteitsniveau worden verlangd. De werkgroep Toegankelijkheid van de Wmo-raad van de gemeente Emmen vindt het belangrijk dat oplossingen zoals geleidetegels en hellingbanen niet sectoraal en achteraf worden ingezet maar dat toegankelijkheid integraal onderdeel uitmaakt van een inrichtingsplan. Hiermee wordt voorkomen dat maatregelen specifiek voor gehandicapten worden aangelegd en daardoor door veel gebruikers van de openbare ruimte niet worden gebruikt. Er blijven altijd situaties ontstaan waarin aanvullende maatregelen nodig zijn om de toegankelijkheid voor mensen met een specifieke handicap te waarborgen. Ook dan verdient het aanbeveling deze maatregelen direct in het inrichtingsplan mee te nemen.

Dit handboek is in nauwe samenwerking met de werkgroep Toegankelijkheid van de Wmo-raad van Emmen tot stand gekomen. In deze werkgroep hebben naast de gemeente ook de Seniorenraad en de OSOG zitting.

Het Handboek toegankelijkheid openbare ruimte is in 2015 opgesteld. En wordt geactualiseerd als daar noodzaak toe is.

1 Kwaliteitsniveaus

In een integraal toegankelijk ontwerp zijn verschillende functionele eisen vertaald naar ontwerpoplossingen. Zo is het beter om alleen een hellingbaan aan te leggen die door iedereen gebruikt kan worden, dan een trap én een speciale hellingbaan. In alle gevallen geldt dat maatregelen om de openbare ruimte toegankelijk te maken, goed moeten worden uitgevoerd.

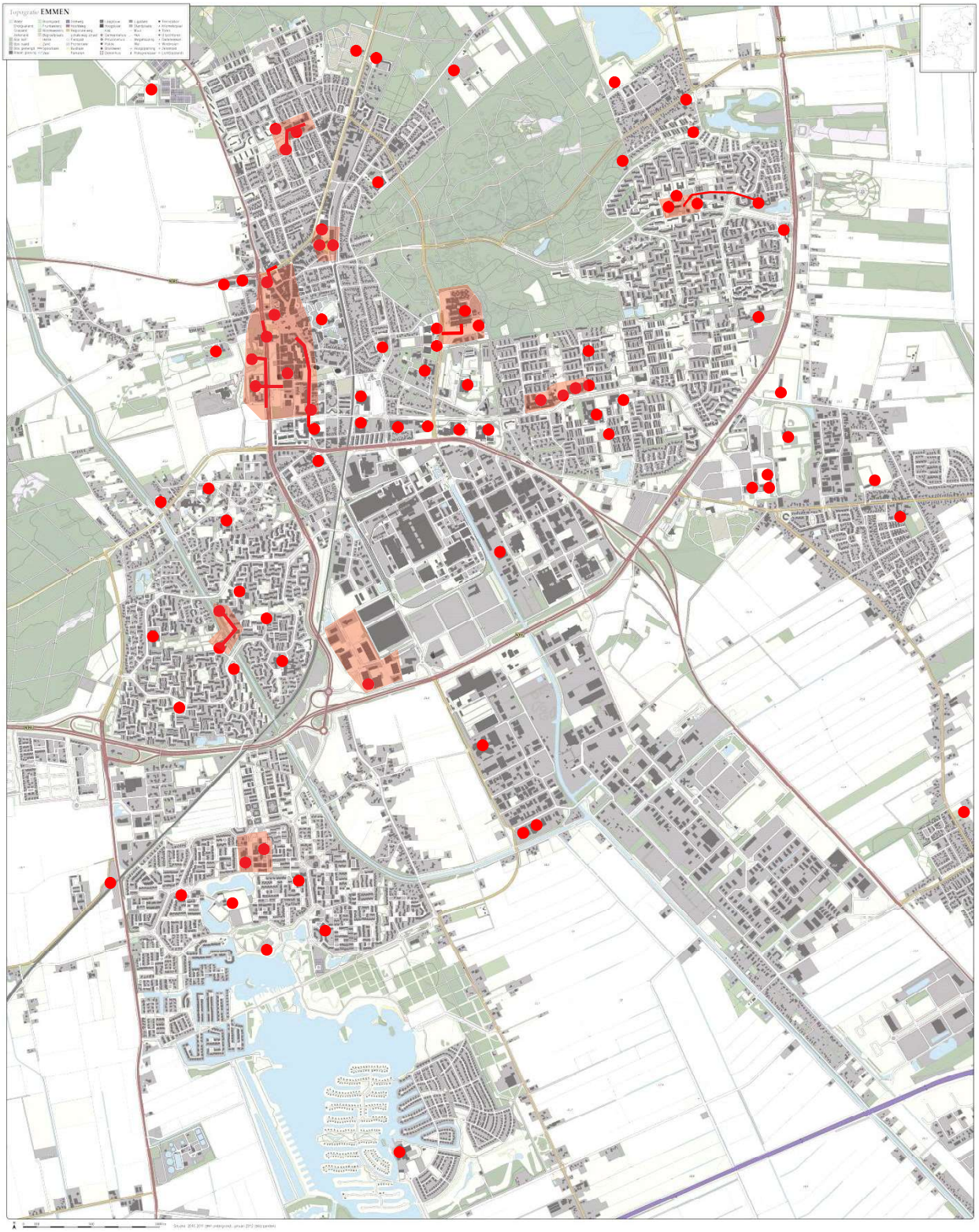
In dit handboek worden algemene uitgangspunten en richtlijnen gegeven die de toegankelijkheid van de openbare ruimte in Emmen moet waarborgen. In gebieden waar veel ouderen en mensen met een handicap wonen, recreëren of winkelen stellen we extra eisen aan de openbare ruimte waardoor mensen met een handicap zich zo vrij mogelijk kunnen bewegen. Daarom wordt er onderscheid gemaakt tussen een basis toegankelijkheid en een basis plus toegankelijkheid.

Basis toegankelijkheid
De basiskwaliteit geldt voor de gehele gemeente. Het gaat om het toegankelijk maken en houden van trottoirs, pleinen en fietspaden met algemene voorzieningen als opritten en oplossingen voor hoogteverschillen.

Basis Plus toegankelijkheid
Aanvullend op de basis toegankelijkheid kunnen eisen worden gesteld aan bredere trottoirs, geleiding, parkeerplaatsen, etc. Ze worden toegepast in gebieden zoals winkelcentra, sportcomplexen en zones rondom functies met een publieksaantrekkende werking en of zorgcomplexen. De gebieden in Emmen waar een plusmaatregel noodzakelijk is, zijn benoemd in de bijlage van dit handboek en weergegeven op de onderstaande kaarten.

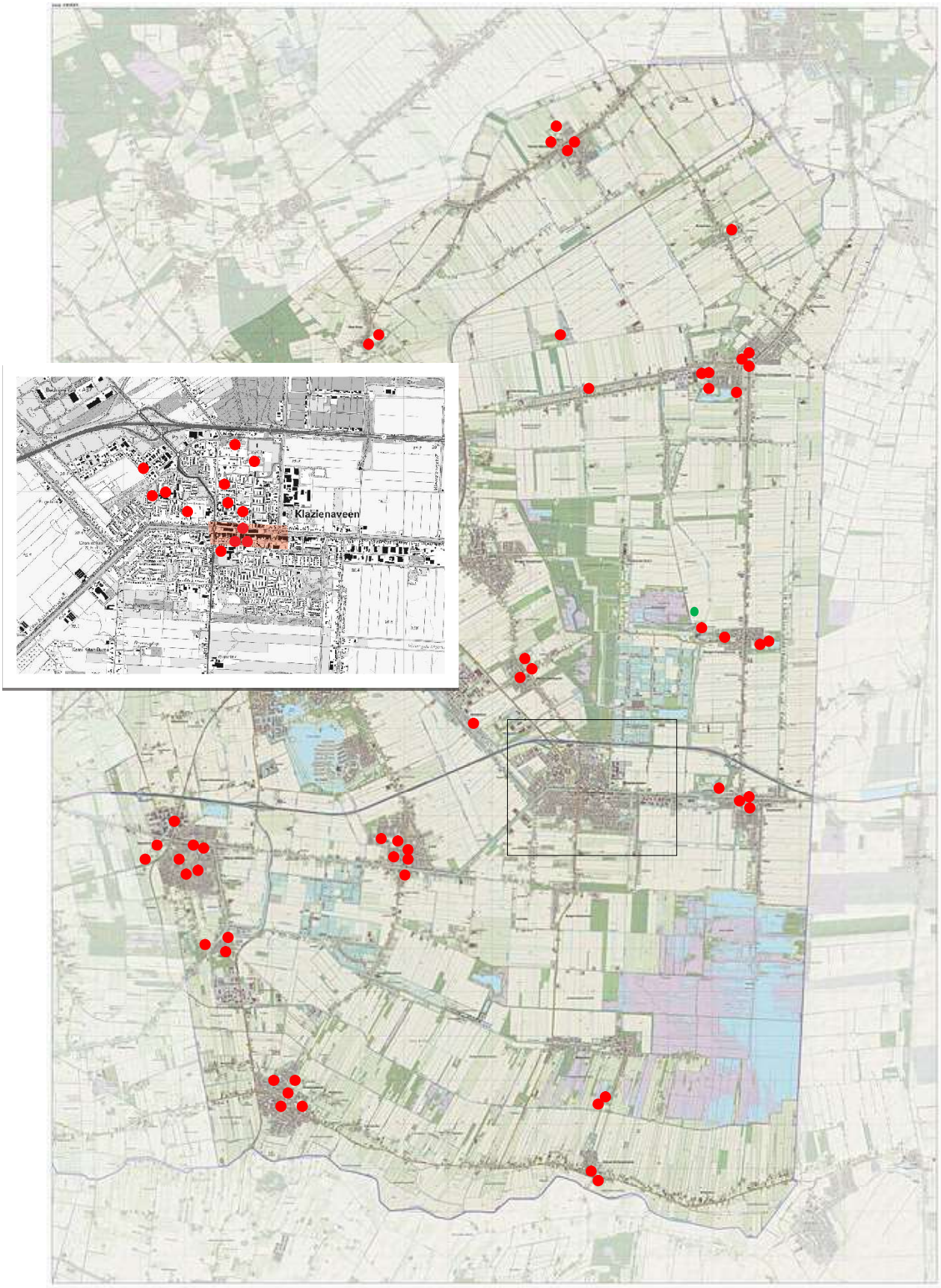
Het is wenselijk om alle noodzakelijke voorzieningen zoals bushaltes en gehandicaptenparkeerplaatsen binnen een straal van 50 meter rond de te bezoeken voorziening te realiseren. Ook belangrijke looproutes vallen onder de plusgebieden. Hierbij valt te denken aan de looproute tussen een zorginstelling en een nabij gelegen winkelcentrum maar ook aan de route naar de bushalte die op meer dan 50 meter van een voorziening is gelegen. Hierbij spelen het bieden van rustmomenten en aanvullende eisen ten aanzien van geleiding een belangrijke rol.

Kaart: Basis-plusgebieden in de kern Emmen

Raadpleeg de bijlage voor een opsomming van de plusgebieden

Kaart: overige Basis-plusgebieden in de gemeente Emmen

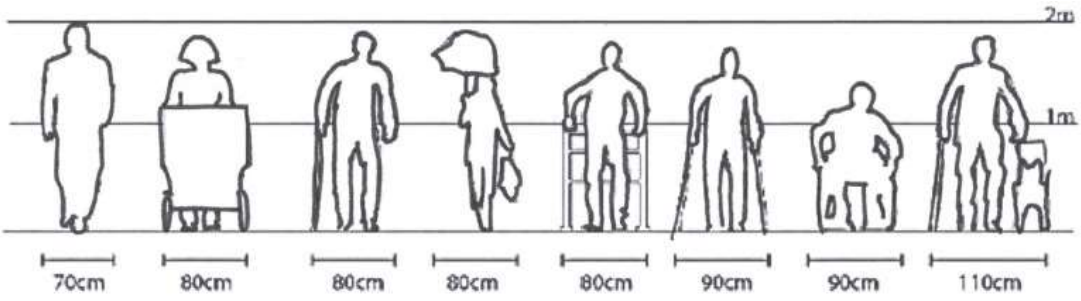

Raadpleeg de bijlage voor een opsomming van de plusgebieden

2 Wijze van verkeersdeelname

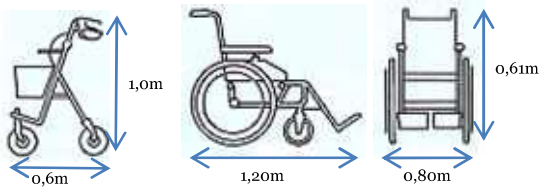
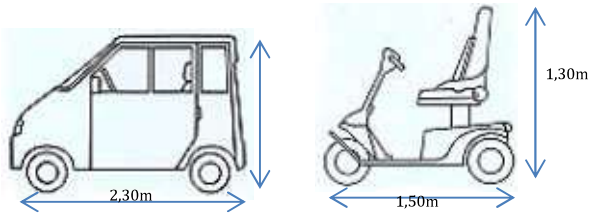
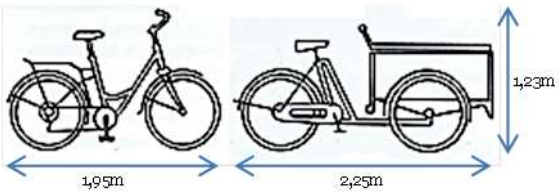
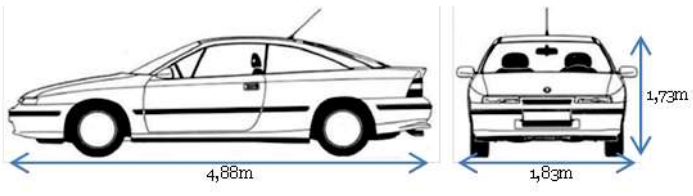
Er zijn verschillende manieren waarop mensen zich verplaatsen in de openbare ruimte. Het is belangrijk dat er voldoende ruimte wordt geboden om je met gemak te kunnen verplaatsen: op de fiets, in een rolstoel of lopend, al dan niet met hulpmiddelen. Wanneer een bijzondere situatie bijzondere eisen stelt, kan een ontwerper niet altijd terugvallen op algemeen toepasbare richtlijnen en moet hij een afwijkende keuze kunnen maken en beargumenteren. Hiervoor moet hij inzicht hebben in basisgegevens van mensen en voertuigen:

Mensen

bron: CROW

Rijdende hulpmiddelen / Voertuigen

Rollator Rolstoel	
Scootmobiel Gehandicaptenvoertuig	
Fiets Bakfiets	
Personenauto / taxi	

Raadpleeg CROW publicatie 279 voor meer karakteristieken van mensen en voertuigen.

3 Oriëntatievoorzieningen

Om zich op de tast en eventuele restzicht te kunnen oriënteren, maken blinden en slechtzienden gebruik van gidslijnen, geleidelijnen en markeringen. Het is meestal mogelijk om de gebouwde omgeving zonder specifieke voorzieningen zodanig in te richten dat ook mensen met een visuele handicap er gebruik van kunnen maken. Maar soms zijn specifieke voorzieningen wel noodzakelijk.

3.1 Geleiden

Om zich op de tast en eventuele restzicht te kunnen oriënteren maken blinden en slechtzienden gebruik van gidslijnen en geleidelijnen.

Geleidelijnen

Geleidelijnen bestaan uit een 0.3 of 0.6m brede strook van een met de voet voelbaar ribbelprofiel. De afstand tussen de geleidelijn en eventuele obstakels bedraagt minimaal 0,3m. De geleidelijn is in twee richtingen te gebruiken en heeft zo min mogelijk richtingveranderingen.

Natuurlijke gidslijnen

Verschillende elementen in de openbare ruimte die zich onderscheiden door hoogteverschil of materiaalverschil, kunnen fungeren als natuurlijke gidslijn.
Voorbeelden van goede gidslijnen zijn:

Muurtje

Materiaalverschil

Klein hoogteverschil

De looplijn van visueel gehandicapten ligt ongeveer 0,6m van de gidslijn.

Beleid:
Het is niet nodig om alle verbindingen uit te voeren met geleidestroken. Veelal volstaat omgevingskennis en het gebruik van hulpmiddelen als een geleidestok of een hulphond. Op belangrijke verbindingen, waar dagelijks meerdere visueel gehandicapten kunnen komen, is het waarborgen van een goede geleiding noodzakelijk. In Emmen zijn dat de volgende verbindingen:

relatie:

Gemeentehuis	van / naar	bushalte Marktplein
Atlastheater	van / naar	bushalte Marktplein + taxistandplaats Vreding
Station Emmen van / naar		busstation + taxistandplaats
Station Zuid	van / naar	bushalte + taxistandplaats
Ziekenhuis	van / naar	bushalte Boermarkeweg + taxistandplaats
Bibliotheek	van / naar	bushalte Weerdingerstraat

Daarnaast kunnen ook in de plusgebieden aanvullende voorzieningen worden getroffen. Hierbij geldt dat het gebruik van natuurlijke gidslijnen de voorkeur geniet boven het aanbrengen van geleidelijnen.
Vaak is het aanbrengen van geleiding maatwerk. Schroom daarom niet om het ontwerp te bespreken met de Wmo-raad.

3.2 Waarschuwen en informeren

Om visueel gehandicapten tijdens de wandeling te attenderen op een naderend gevaar worden waarschuwingsmarkeringen of informatiemarkeringen toegepast.

Attentievlak

In een geleidenlijn wordt een richtingsverandering, keuzemoment of de toeleiding naar een natuurlijke gidslijn, aangegeven met een attentievlak.
Een attentievlak meet 0.6 x 0.6m. Bij elementenverharding wordt het attentievlak opgevuld met noppenmarkering. Op een gladde ondergrond (bijvoorbeeld tegels) is het toepassen van noppen niet nodig. De kleur en het materiaal van een attentievlak zijn gelijk aan die van de aangrenzende bestrating.

Attentievlak op elementenverharding

Attentievlak op gladde ondergrond

Attentievlak als toeleiding naar natuurlijke gidslijn

Waarschuwingsmarkering
Waarschuwingsmarkeringen worden gebruikt om blinden en slechtzienden te waarschuwen voor gevaarlijke en onduidelijke situaties in een route (bijv. een oversteek, een dalende trap, een obstakel in de looproute). Waarschuwingsmarkering wijkt wat betreft structuur en kleur af van de geleidelijn.

- Waarschuwingsmarkering (0.6 x 0.6m) wordt uitgevoerd met een noppenmarkering zodat deze met de voet en een taststok voelbaar is;
- De afstand tot obstakels bedraagt ten minste 0.3m en bij spoorovergangen ten minste 0.6m.;
- De kleur van de markering is blijvend contrasterend met die van de omgeving en de geleidelijn;
- Voor extra attentiewaarde kan een waarschuwingsmarkering worden toegepast die ook wat betreft klank afwijkt.

Zie voor waarschuwingsmarkering bij oversteekplaatsen hoofdstuk 4 (Voetpaden) en voor waarschuwingsmarkering bij trappen hoofdstuk 5 (Hoogteverschillen).

foto: waarschuwingsmarkering

foto: informatiemarkering

Informatiemarkering
Informatiemarkering wordt aangebracht wanneer zich langs de geleidelijn een object bevindt met voor de volger relevante informatie of functie. Denk bijvoorbeeld aan balies, automaten, praatpalen of aanvraagknoppen. Desgewenst kan voor entrees van openbare gebouwen een informatiemarkering worden aangebracht.

In Emmen wordt informatiemarkering uitgevoerd in klanktegels zonder noppen op een vlak van 0.6 x 0.6m.
Informatiemarkering ligt in de meeste gevallen langs de geleidelijn een maakt geen deel uit van de doorgaande looproute.

Instapmarkering
Instapmarkering is een onderdeel van de belijning op de bushalte en wordt toegepast bij de instapplaats ter hoogte van de voordeur van de bus.

- Instapmarkering wordt in Emmen uitgevoerd met een noppenmarkering in een vlak van 0.9 x 0.6m;
- Het vlak sluit direct aan op de geleidelijn;
- De afstand tussen instapmarkering en trottoirband is 0.3m.
  Zie voor bushaltes hoofdstuk 7 (Lijnbussen en taxi's).

foto: instapmarkering

4 Voet- en fietspaden

Voet- en fietspaden spelen een primaire rol om zo zelfstandig en zo lang mogelijk deel te kunnen nemen aan het maatschappelijke leven. Voor verplaatsingen op korte afstanden, bijvoorbeeld voor de dagelijkse boodschappen maar ook bij verplaatsingen op (middel)lange afstand, bijvoorbeeld om vanaf de bushalte of de gehandicaptenparkeerplaats bij de eindbestemming te kunnen komen.

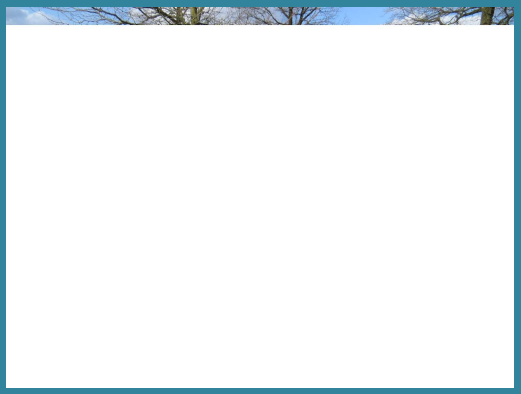
Houd er rekening mee dat gehandicaptenvoertuigen zowel het trottoir, het fietspad als de rijbaan mogen gebruiken. Gezien de snelheid waarmee zij zich verplaatsen is het fietspad vaak de beste en veiligste optie.

4.1 Voetpaden

Maatvoering

- Minimale breedte: 1.5m
- Indien voetpad is gelegen langs een rijbaan: 1.8m.
- Indien voetpad onderdeel uitmaakt van een plusverbinding: 1.8m.
- Het afschot (dwarsprofiel) bedraagt maximaal 1 op 50

Beleid:
Houd bij veel gebruikte looproutes een breedte aan van minimaal 2.70m indien mogelijk.
Biedt om de 300m een zitgelegenheid aan om de loopafstand te verkorten. Hoe meer zitgelegenheid hoe beter. Ook een muurtje etc. kan dienen als zitgelegenheid!

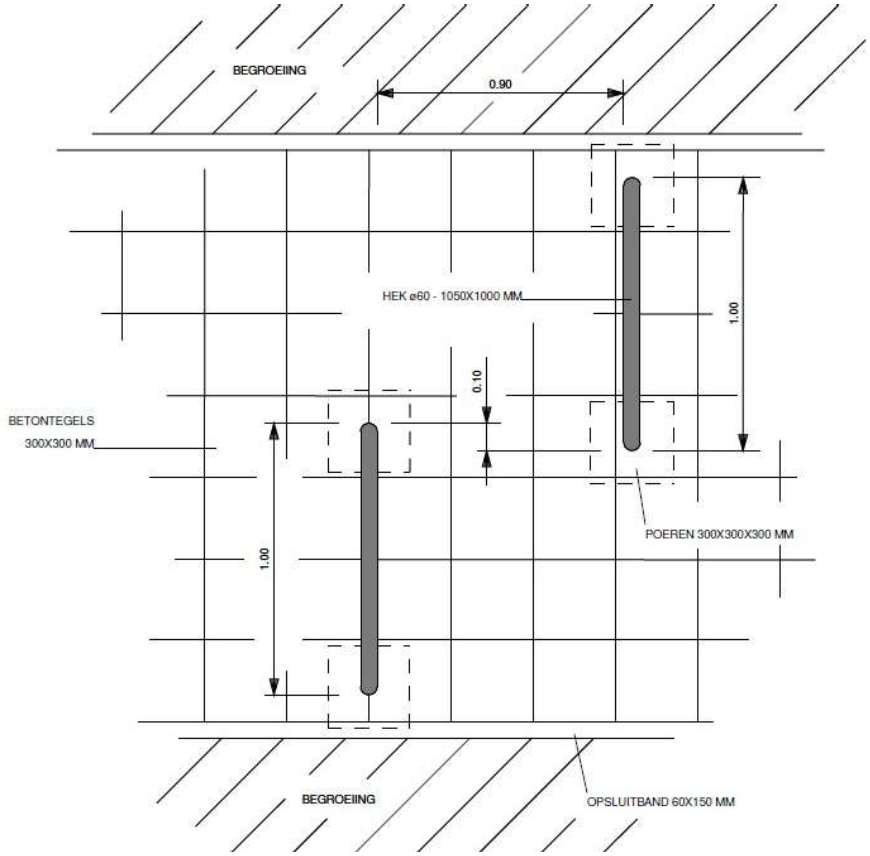
Bankje op route tussen ziekenhuis en bushalte

Obstakels

Obstakels zoals lichtmasten, verkeersborden en straatmeubilair moeten zoveel mogelijk in een zone en buiten de looproute worden geplaatst.
Om obstakels te kunnen passeren door rolstoelgebruikers is de volgende vrije doorgangsruimte benodigd:

- minimaal 0.9m bij puntvernauwing (over maximaal 0.5m)
- minimaal 1.2m bij vernauwing (over maximaal 20m)
- minimaal 1.2m bij gedeeltelijke afsluiting van voetpaden tussen afsluitpalen

Voetgangerssluizen
Voor voetgangerssluizen hebben de volgende afmetingen:

figuur: sluis op voetpad

Oversteekplaatsen
Op oversteekplaatsen moeten voetgangersopritten aanwezig zijn (min 1.20m breed) met een flauwe helling (max. 1:10) om kanteling van een scootmobiel te voorkomen (zie hoofdstuk 5). Situeer oversteekplaatsen zo dat de oversteeklengte zo klein mogelijk is en dat opritten recht tegenover elkaar komen te liggen. Bij verkeerslichten wordt de rateltikker in werking gesteld. Kolken worden bij voorkeur niet nabij oversteekplaatsen geplaatst in verband met het afschot rond de kolk.

Foto: Oversteekplaats

Beleid:
Oversteekplaatsen in de bebouwde kom op de volgende locaties worden voorzien van waarschuwingsmarkering met een breedte van 600mm:
- gebiedsontsluitingswegen (conform gvvp 'Oog voor mobiliteit'),
- wijkontsluitingswegen en
- in plusgebieden

4.2 Fietspaden

Voor verplaatsingen per (snor)fiets, scootmobiel en gehandicaptenvoertuigen.

Maatvoering
- recreatieve fietspaden: minimaal 1.2m
- aanliggende fietspaden (één richting): minimaal 2.75m
- solitaire fietspaden (twee richtingen): minimaal 3m

Gevaren voor scootmobielrijders
Een te krappe bocht of een te smal fietspad levert gevaar op voor scootmobielers. Dit blijkt uit een onderzoek van het SWOV (2018). Pas daarom altijd een boogstraal toe van minstens r=3meter. En gebruik overrijdbare opsluitbanden langs fietspaden (bijv. een rijwielopsluitband). Plaats nooit de traditionele hoge trottoirbanden langs fietspaden.
Ook veeroosters zijn gevaarlijk. Met speciale rijplaten kunnen scootmobielers ze passeren (zie foto onder).

Gedeeltelijke afsluiting van fietspaden
Om eenzijdige fietsongevallen met paaltjes te voorkomen worden bij voorkeur geen paaltjes op fietspaden geplaats. Indien een afzetpaal toch noodzakelijk is gelden de volgende voorwaarden:
- de paal is voorzien van een witte coating met rode reflectoren;
- de paal is voorzien van een inleidende markering vanaf 2m voor de paal;
- de minimale obstakelvrije ruimte is 1.2m.

Foto: afsluiting met inleidende markering

Foto: met rijplaten is een veerooster te passeren voor scootmobielers

5 Hoogteverschillen

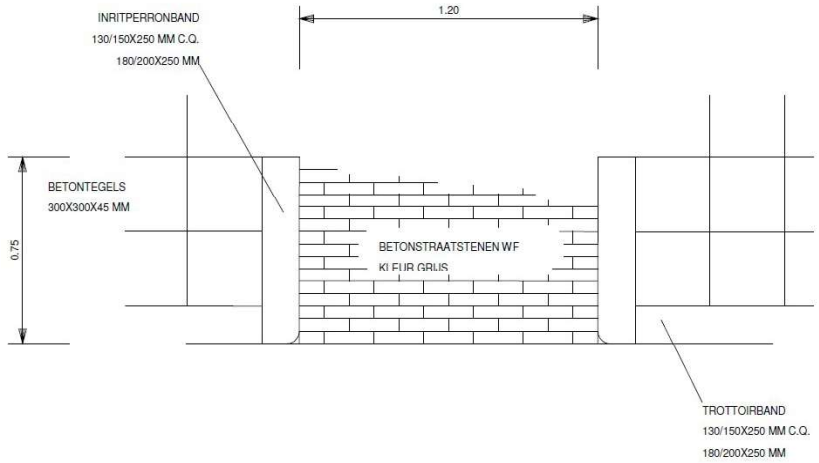
In de openbare ruimte komen veel niveauverschillen voor. Hoewel de meeste relatief klein zijn, kunnen zij toch veel ongemak opleveren. Niet alleen voor rolstoelgebruikers maar ook voor mensen met een wandel- of steekwagen. Kleine hoogteverschillen kunnen over het algemeen met hellende bestrating worden ingepast. Grotere hoogteverschillen behoren in het ontwerp te worden geïntegreerd.

5.1 Trottoir op-/ afrit

Voor hoogteverschillen tot 0.15m

Uitvoering:

- Breedte minimaal 1.2m
- Helling maximaal 1:10
- Keerruimte ≥ 1.2 x 1.2m voor en achter helling
- Hoogteverschil bij afwateringsgoot maximaal 0.01m

figuur: detail opritje

5.2 Trap

Voor hoogteverschillen ≥ 0.15m.
Omdat een trap voor veel mensen niet toegankelijk is, moet op looproutes een alternatief aanwezig zijn.

Uitvoering:

- Breedte minimaal 1.2m.
- Bovenste en onderste trede over de gehele breedte markeren met een contrastmarkering.
- Trap hoger dan 1.8m moet worden voorzien van een rustplateau met een diepte van ≥ 1.2m.
- Horizontale keerruimte ≥ 1.5 x 1.5m aan begin en einde van de trap.
- Bij meer dan drie treden leuning aanbrengen. Tip: een leuning kan mensen attenderen op hoogteverschil en de aanwezigheid van een trap!
- Leuningen lopen op bordessen en voorbij de eerste en laatste optrede (met minimaal de lengte van de aantrede) door.

foto: trap bovenzijde met contrast- en waarschuwingsmarkering

foto: trap onderzijde met contrastmarkering

Bij de aanwezigheid van een geleidelijn wordt aan de bovenzijde van een trap een waarschuwingsmarkering, voorafgaand door een attentievlak, aangebracht. Onderaan de trap wordt nooit een waarschuwingsmarkering toegepast. Een eventuele geledelijn bevindt zich bovenaan de trap altijd aan de rechterzijde en onderaan de trap aan de linker.

5.3 Hellingbaan

De inspanning die geleverd moet worden voor het gebruik van de helling is afhankelijk van de steilheid in relatie tot de lengte

Hoogteverschil	helling
Tot 0,1m	1:10
0,10 – 0,25m	1:12
0,25 – 0,50m	1:16
0,50 – 1,0m	1:20
1,0m >	1:25

uitvoering

- Breedte minimaal 1,2m
- Horizontale keerruimte ≥ 2,0 x 2,0m aan begin en einde van de helling
- Aanbrengen rustmogelijkheid (bordes 1,2 x 1,5m) na elke 0,5m hoogteverschil
- aanbrengen valbescherming:
    - bij hoogteverschil < 0.25m: keerrand > 0.50m
    - bij hoogteverschil > 0.25 m: afscherming > 0.85m
- De helling moet vindbaar zijn.

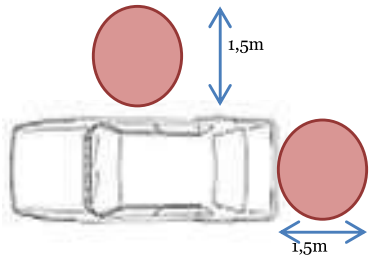

foto: Hellingbaan

6 Parkeren

Voor veel mensen met een handicap is het belangrijk dat zij gebruik kunnen maken van de auto; dat geeft hun namelijk de mogelijkheid om (zelfstandig) deel te nemen aan de samenleving. Het is daarom noodzakelijk dat de situering en vormgeving van parkeerplaatsen goed is geregeld.

Gehandicaptenparkeerplaatsen
Een algemene gehandicaptenparkeerplaats wordt aangelegd op maximaal 50m van openbare gebouwen / bestemmingen die voor mensen met een handicap toegankelijk zijn.
Er is minimaal 1 gehandicaptenparkeerplaats op 50 gewone parkeerplaatsen.
Achter en naast de gehandicaptenparkeerplaats is voldoende keerruimte voor een rolstoel aanwezig:

figuur: houd rekening met keerruimte voor rolstoelers om de auto

Een algemene gehandicaptenparkeerplaats wordt voorzien van het verkeersbord model E6. Voor het plaatsen van dit bord is een verkeersbesluit nodig.
Kolken worden bij voorkeur niet nabij gehandicaptenparkeerplaatsen geplaatst in verband met het afschot rond de kolk. Nabij de gehandicaptenparkeerplaats moet een obstakelvrije opgang naar het trottoir aanwezig zijn met een minimale breedte van 1.2m en een afrit van minimaal 1:10 (zie hoofdstuk 4 Voet- en fietspaden).

Op gehandicaptenparkeerplaatsen mag alleen worden geparkeerd met een gehandicaptenparkeerkaart indien het parkeren rechtstreeks verband houdt met het vervoer van een gehandicapte. De aanvraag van een gehandicaptenparkeerkaart loopt via de afdeling Vergunningen.

Gehandicaptenparkeerplaatsen kunnen ook worden gereserveerd op kenteken. De aanvraag hiervan loopt via de afdeling Vergunningen. Veelal volstaat het reserveren van een reguliere parkeerplaats. Indien een afwijkende maatvoering noodzakelijk is moet dit bij de aanvraag worden aangegeven.

Parkeren met een gehandicaptenparkeerkaart:
- Op parkeerplaatsen aangeduid met het verkeersbord model E6. Als er een maximale parkeerduur is ingesteld staat dit aangegeven onder het verkeersbord of op de parkeermeter;
- Op wegvakken met een parkeerverbod mag met gebruik van een parkeerschijf gedurende een periode van drie uren worden geparkeerd;
- In Emmen geldt geen vrijstelling van de parkeerbelasting voor gebruikers van een gehandicaptenparkeerplaats.

7 Lijnbussen en taxi’s

Niet alle voorzieningen zijn op loopafstand gelegen. Om deze voorzieningen zelfstandig te kunnen bereiken zijn veel mensen aangewezen op de taxi of het openbaar vervoer. De inrichting van de perrons op het treinstation is een aangelegenheid van de spoorautoriteit. Daarom richten wij ons in dit werkboek op de inrichting van bushaltes en taxistandplaatsen.

7.1 Bushaltes

Om de toegankelijkheid van het openbaar vervoer te verbeteren rijden de busmaatschappijen met lage vloerbussen. Toch moeten, om een gelijkvloerse instap te creëren, de bushaltes worden verhoogd. In Nederland is afgesproken dat minimaal 46% van alle haltes fysiek toegankelijk zijn. Aan deze eis wordt inmiddels voldaan.

Beleid:
In de gemeente Emmen zijn meer dan vierhonderd bushaltes. Bij het verhogen van de bushaltes wordt prioriteit gesteld aan de bushaltes in de kernen Emmen en Klazienaveen, de centraal gelegen bushaltes in de overige kernen en de bushaltes bij zorginstellingen en andere publieksaantrekkende functies.

Afmetingen

- de perronhoogte bedraagt 0.18m;
- De perronbreedte is minimaal 1.50m zodat een rolstoeler kan draaien
- De barrièrevrije doorgang naar de halte bedraagt minimaal 1.20m met een incidentele puntvernauwing van 0.90m over een maximale lengte van 1.20m.

foto: bushalte

Beleid:
Om de reis per bus te veraangenamen zijn op haltes met minimaal 15 instappende passagiers per dag de volgende voorzieningen aanwezig:
- een afvalbak
- zitgelegenheid
- markering instapplaats (zie hoofdstuk 3 (Oriënteren)

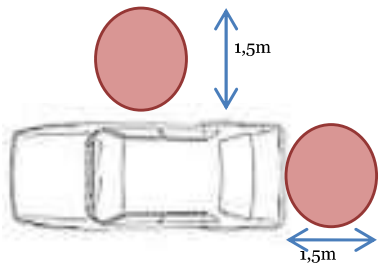
Naar voorzieningen die frequent door meerdere visueel gehandicapten worden bezocht, moet een optimale geleiding aanwezig zijn. Bij voorkeur door natuurlijke gidsleiding en, indien noodzakelijk, ondersteund door gidslijnen (zie hoofdstuk 3 Oriënteren). In Emmen zijn dit de volgende voorzieningen:

Voorziening	*Dichtstbij gelegen halte*
Gemeentehuis	Marktplein
Atlastheater	Marktplein
Station Emmen	Busstation
Station Zuid	Station Zuid
Ziekenhuis	Boermarkeweg
Bibliotheek	Weerdingerstraat

Het project ‘Ontdek de bus bij u in de buurt' van het OV-bureau Groningen Drenthe stimuleert de integratie van ouderen en Wmo-ers in het OV. De focus ligt op het wegnemen van de grootste drempel: onbekendheid met het OV. Zowel de doelgroep als de Wmo-medewerker is vaak niet op de hoogte van de mogelijkheden van het OV. Voor de Wmo-medewerkers zijn er daarom trainingen. Om ouderen en Wmo'ers over de streep te trekken, spelen onder andere speciale OV-ambassadeurs een sleutelrol. Deze vrijwilligers leggen niet alleen uit hoe het OV werkt, maar gaan desgewenst ook de eerste keer met je mee om het OV eens uit te proberen.

7.2 Taxistandplaatsen

Taxi's worden ook gebruikt voor speciale groepen reizigers. Denk aan leerlingen, ouderen en mensen met een lichamelijke of mentale handicap. Houdt er daarom rekening mee dat naast en achter een geparkeerde taxi voldoende keerruimte voor een rolstoel aanwezig is zonder obstakels:

figuur: houd rekening met keerruimte voor rolstoelers om de auto

Beleid:
In centrumgebieden en ander ‘grootschalige’ bestemmingen is het niet altijd duidelijk waar de passagier de Wmo-taxi kan verwachten. Dit levert naast vertraging ook frustratie op voor de medereizigers. Om dit te voorkomen realiseren we op de volgende locaties in onze gemeente WMO-taxistandplaatsen:

- Station Emmen
- Station Zuid
- Station Nieuw-Amsterdam
- Scheperziekenhuis
- Centrum Noord (hoek Hoofdstraat / Stationsstraat)
- Centrum Oost (voormalig postkantoor)
- Centrum Zuid (Wenning)
- Centrum west (Raadhuisplein / Atlastheater)
- Winkelcentrum Angelslo (Peysershof)
- Winkelcentrum Emmerhout (oostzijde)
- Winkelcentrum Emmermeer
- Winkelcentrum Bargeres
- Centrum Klazienaveen
- Centrum Emmercompascuum (MFA)
- Centrum Nieuw-Amsterdam

De WMO-taxistandplaats is voorzien van:

- Herkenningspunt (bijvoorbeeld het verkeersbord model E5*)
- Zitgelegenheid op maximaal 25m van de standplaats waarbij de chauffeur de wachtende klant moet kunnen zien vanuit het voertuig
- Goed openbare verlichtingsniveau
- Duidelijke en obstakelvrije looproutes van en naar de taxistandplaats

* om misbruik van de taxistandplaats te voorkomen is het noodzakelijk om in gebieden met een hoge parkeerdruk de taxistandplaats exclusief voor taxi’s te reserveren met het verkeersbord model E5. Voor het plaatsen van dit bord is een verkeersbesluit nodig.

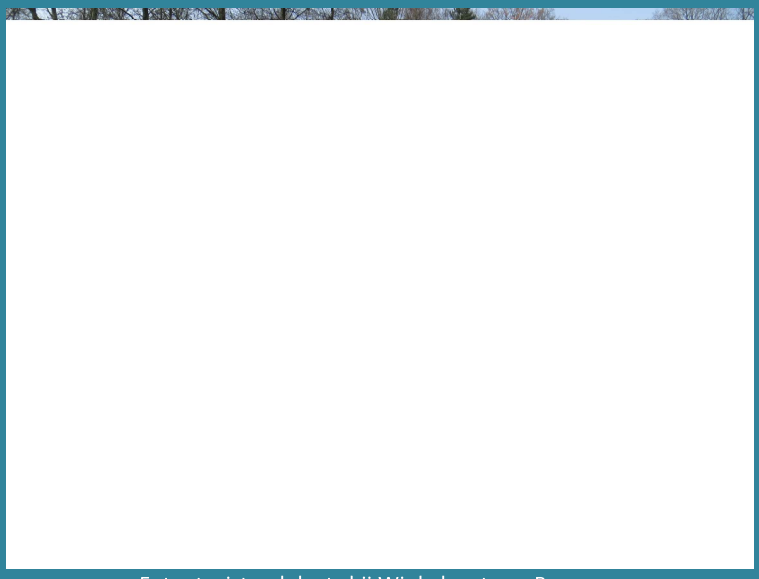

Foto: taxistandplaats bij Winkelcentrum Bargeres

Literatuurlijst

CROW publicatie 177: Richtlijn integrale toegankelijkheid openbare ruimte

CROW publicatie219 Toegankelijkheid collectief personenvervoer

CROW publicatie279 Karakteristieken van voertuigen en mensen

CROW publicatie ASVV 2012 Aanbevelingen voor verkeersvoorzieningen binnen de bebouwde kom

SWOV, publicatie Scootmobielongevallen, Hoe ontstaan ze en hoe zijn ze te voorkomen? (2018)

informatiebladen Stichting gehandicaptenoverleg Amsterdam

Handboek Toegankelijkheid gemeente Eindhoven

Rijksoverheid.nl

OVbureau.nl

Wikipedia

Bijlage: Overzicht gebieden met Basis Plus kwaliteit

(ter ondersteuning van de kaarten op pagina 5 en 6)

Zorg en welzijn

Verpleeg- en zorgtehuizen
Holdert, Hondsrugweg 101, Emmen centrum
Zuidermarke, Wilhelminastraat 8, Emmen centrum
Oostermarke, Veenkampenweg 110, Emmen centrum oost
De Horst, Rondweg 97, Emmen Angelslo
Holtingerhof, Holtingerbrink 62, Emmen Bargeres
De Bleerinck, Sphornerbrink, Emmen Bargeres
De Borgh, Houtweg 36, Emmen Emmerhout
De Schans, Laan vh Kwekebos 118, Emmen Emmerhout
Heidehiem, Vossepad 98, Emmen Emmermeer
De Meerhoek, Nijkampenweg 207, Emmen Emmermeer
Meerstede, Nijkampenweg 75 Emmen Emmermeer
Valkenhof, Boomvalk 80, Emmen Rietlanden
De Weegbree, Venkel 6, Klazienaveen
Veltman, Ing. Bieuwengaweg 42, Weiteveen
De Anloop, De Pallert 15 Schoonebeek
Dillehof, Fluitekruid 5, Klazienaveen
Herman Scholten, Runde NZ 114, Emmer-Compascuum
Hof van Erica, De Bente 2, Erica
Oldersheem, Karel Palmstraat 125, Nieuw-Amsterdam

dagcentra
Activiteitencentrum De Cocon, Marktplein 114, Emmen centrum
Anholt, Statenweg 107, Emmen Angelslo
Brinkenhoes, Mantingerbrink 140, Emmen Bargeres
De Meerstede, Nijkampenweg 75 Emmen Emmermeer
Het Waal, Het Waal 278 Emmen Emmerhout
Emmerhout, Ravelijn 104, Emmen Emmerschans
MFA De Waaide, Spoel 83, Emmer-Compascuum
Havenkwartier, Heidebloemstraat 4 Erica
De Wingerd, Melde 11 Klazienaveen
Klazienaveen, Meteoor 3 Klazienaveen
De Badde, Eerste Kruisdiep OZ 9, Nieuw-Weerdinge
De Anloop, De Pallert 15 Schoonebeek
De Beek, Europaweg 132, Nieuw-Schoonebeek

Medische zorg
Apotheek + huisartsen Station, Seinstraat 20, Emmen Centrum
Apotheek Centrum, Wilhelminastraat 14, Emmen Centrum
Scheper, Boermarkeweg 60, Emmen centrum oost
Huisartsenpost, Boermarkeweg 60, Emmen centrum oost
Gezondheidscentrum Angelslo, Statenweg 2, Emmen Angelslo
Ahoed Bargeres, Mantingerbrink 150, Emmen Bargeres
Medisch centrum Houtweg, 343, Emmen Emmerhout
Apotheek Emmermeer, Middenhaag 1, Emmen Emmermeer

Apotheek + huisartsen Rietlanden west, Brandgans 1 Emmen Rietlanden
Apotheek + fysio Rietlanden oost, Kraaienveld1, Emmen Rietlanden
Apotheek Emmer-Compascuum, Runde NZ 176, Emmer-Compascuum
Apotheek Erica, Havenstraat 26c, Erica
Apotheek + huisartsen Klazienaveen, Koriander 13, Klazienaveen
Apotheek Klazienaveen centrum, Van Echtenskanaal NZ, Klazienaveen
Apotheek Nieuw-Amsterdam, Vaart ZZ 33, Klazienaveen
Apotheek Zwartemeer, Eemslamdweg 55, Zwartemeer

Sociale werkvoorziening
Emco, A. Tasmanstraat 7 Emmen Bargermeer

Gehandicapten (dagbesteding / huisvesting)
Promenscare dagbesteding:
Beekdal, Europaweg 98 Schoonebeek

De Trans
Leeuwerikkenveld 14 Emmen Rietlanden

Maatschappelijke dienstverlening
Publieksbalies
Gemeentehuis, raadhuisplein 1 Emmen centrum
Politiebureau, Westeind 60 Emmen centrum
Politiebureau, Jhr de Jongestraat 17 Klazienaveen

Crematoria, uitvaartcentra en kerkhoven met aula
Crematorium, Meerdijk 74, Emmen Barger-Oosterveld
Oeversebos, Meerdijk 88, Emmen Barger-Oosterveld
Alg begraafplaats De Wolfsbergen, Weerdingerstraat 150, Emmen Emmermeer
Monuta uitvaartverzorging, Weerdingerstraat 201, Emmen Emmermeer
Klazienaveen, Van Echtenskanaal NZ 114, Klazienaveen
Algemene begraafplaats, Ellenbeek 2 Weiteveen
Uitvaartcentrum Nieuw-Amsterdam, Drijverspad 2, Nieuw-Amsterdam

Verkeer en vervoer
Station Emmen, Stationsplein Emmen Centrum
Station Emmen-Zuid, Wilhelmsweg Emmen Delftlanden
Station Nieuw-Amsterdam, Veilingstraat, Veenoord
HUB, Dordsebrug Klazienaveen

Sport, Cultuur en recreatie
(dag)recreatie
Industrieel Smalspoormuseum, Griendveenstraat 140, Erica
Veenpark, Berkenrode 4, Barger-Compascuum
Dierenpark, Hoofdstraat 18, Emmen centrum
Rietplas, Grote Rietplas 1, Emmen Parc Sandur
Van Goghhuis, Van Goghstraat 1, Veenoord
Collectie Brands, Herenstreek 11, Nieuw-Dordrecht
Sportlandgoed Zwartemeer, Verl. v. Echtenskanaal NZ 2, Zwartemeer
Visvijver Emmercompascuum, Westerdeip WZ 122, Emmer-Compascuum

Visvijver Barger-Compascuum, Postweg 148, Barger-Compascuum
Vissteiger Stieltjeskanaal, Stieltjeskanaal OZ 7, Zandpol
Camping Zandpol, Stieltjeskanaal 14 WZ, Zandpol

Culturele centra, buurt-, dorps- en wijkcentra
Atlastheater, Raadhuisplein Emmen centrum
De Marke, Statenweg 107, Emmen Angelslo
De Cluft, Statenweg 109, Emmen Angelslo
Brinkenhoes, Mantingerbrink 140, Emmen Bargeres
Buurthuis Bargermeer, De Winkelakkers 2, Emmen Bargermeer
De Schanskuil, De Schanswal 10, Emmen Emmerhout
CBK, Ermerweg 88b, Emmen Noordbarge
Weerdinger Dorpshuis, Emmerhoutstraat 1, Emmen Weerdinge
De Hilde, Spoel 85 Emmer-Compascuum
't Schienvat, Heidebloemstraat 4, Erica
Noorderbreedte, Meteoor 3, Klazienaveen
De Klink, Rietdekkershof, Nieuw-Dordrecht
d'Aole Turfstee, Oosterwijk WZ 55, Nieuw-Dordrecht Oranjedorp
De Dorpshoeve, Europaweg 143, Nieuw-Schoonebeek
't Stadhoes, Stad 15, Roswinkel
't Trefpunt, Zandpolstraat 7, Zandpol
De Meerstal, De Blokken 41, Zwartemeer
Dorpshuis Foxel
Emmererfscheidenveen
Bibliotheek Emmen, Noorderplein 101, Emmen Centrum
Bibliotheek Emmer-Compascuum, Spoel 87
Bibliotheek Nieuw-Amsterdam, Vaart ZZ 51

Bioscopen
Utopolis, Noordeind 70, Emmen Centrum
Astra, Jhr de Jongestraat 15, Klazienaveen

Sportfaciliteiten
Sporthal Esdal, Oosterstraat 78, Emmen centrum oost
Sporthal Angelslo, Ubbekingecamp 3, Emmen Angelslo
Sporthal Bargeres, Caltherhornerbrink 2, Emmen Bargeres
Sporthal Meerdijk, Velodrome 3 Emmen Barger-Oosterveld
Sporthal Emmerhout, Houtweg 105, Emmen Emmerhout
Sporthal Erica, Veenschapswijk 25 Erica
Sporthal De Zon, Planeet 9 Klazienaveen
Sporthal Mondenhal, Raiffeisenstraat 15 Nieuw-Weerdinge
Sporthal Ossehal, Aalminksweg 5, Nieuw-Schoonebeek
Sporthal De Kampen, De Kampen 20 Schoonebeek
Sporthal Veenoord, Nieuweweg 5, Veenoord
Sporthal De Eendracht, De Blinken 8, Zwartemeer
Sportpark Bargeres, Brinkenhalte, Emmen Bargeres
Sportpark EHS, Weergang 1 Emmen Emmerschans
Sportpark de Luwte, IJsspoorweg 1, Emmen Weerdinge
Sportpark De Meerdijk, Meerdijk 53 Emmen Barger-Oosterveld
Sportpark Oude Roswinkelerweg, Oude Roswinkelerweg 112, Emmen Emmermeer
Sportpark DZOH, Zwaneveld 2 Emmen Rietlanden

Sportpark SVBO, Parkstraat 1 Emmen Barger-Oosterveld
Stadion FC Emmen, Statdionplein 1 Emmen Barger-Oosterveld
Sportpark WKE, Sluisvierweg 15, Emmen Emmermeer
Sportpark 't Compas, Postweg 144 Barger-Compascuum
Sportpark De Veenschappen, Kalffstraat 80 Erica
Sportpark De Runde, Lijkweg 8, Emmer-Compascuum
Sportpark De Planeet, Planeet 10 Klazienaveen
Sportpark Achter de kerk, Scholtenskanaal OZ 67, Klazienaveen-Noord
Sportpark Bloemendaal, Veldeweg 150, Nieuw-Dordrecht
Sportpark De Gruinten, Aalminksweg 3, Nieuw-Schoonebeek
Gemeentelijk sportpark, Raiffeisenstraat 27, Nieuw-Weerdinge
Sportpark Roswinkel, Roswinkelerstraat 128, Roswinkel
Sportpark De Kampen, De Kampen 20, Schoonebeek
Sportpark Nieuw-Veenoord, Nieuweweg 5, Veenoord
SV Weiteveenseboys, Ing. Bieuwengaweg 5, Weiteveen
Zwenbad Aquarena, Angelsloerdijk 31, Emmen centrum oost
Zwembad Emmer-Compascuum, Kijlweg 9, Emmercompascuum
Geert Vosbad, Veenschapswijk 5, Erica
Neptunesbad, Planeet 1, Klazienaveen
Natuurbad De Zandpol, Middenweg, Nieuw-Amsterdam
De Wieke, Raiffeisenstraat 15, Nieuw-Weerdinge
De Slagen, De Slagen 9, Schoonebeek
De Wiekslag, Kerkenweg 3, Weiteveen
Geluidssportcentrum Pottendijk, Emmer-Compascuum

Commerciële dienstverlening

Detailhandel
Centrum Emmen
Winkelcentrum Angelslo
Winkelcentrum Emmerhout
Winkelcentrum Emmermeer
Winkelcentrum Bargeres
Winkelcentrum Rietlanden
Nijbracht
Meubelboulevard Emmen, C. Houtmanstraat
Centrum Nieuw-Amsterdam
Centrum Erica
Centrum Schoonebeek
Centrum Emmer-Compascuum
Centrum Klazienaveen
Kringloopwinkel De Waar, A.Tasmanstraat Emmen Bargermeer
Kringloopwinkel Het Goed, Kap. Grantstraat 24, Emmen Bargermeer

Onderwijs
Speciaal onderwijs
SBO De Catamaran, Wendeling 112 Emmen Angelslo
Thriantaschool, Balingerbrink 178 Emmen Bargeres
Thriantaschool, Zuidlaarderbrink 4 Emmen Bargeres
Toermalijn, Sparrenlaan 4 Emmen Emmermeer

Voortgezet onderwijs
Carmelcollege, Wendeling 59 Emmen Angelslo
Carmelcollege, Stadionplein 9, Emmen Meerdijk
Pro Emmen, Ullevi 22, Emmen Meerdijk
Hondsrug College, Emmalaan 25, Emmen Centrum Oost
Esdal College, Angelsloërdijk 13 Emmen Centrum Oost
Esdal College, Oosterstraat 78, Emmen Centrum Oost
Esdal College, Van Echtenstraat 22, Klazienaveen

Beroepsonderwijs
Stenden Hogeschool, Van Schaikweg 94 Emmen Angelslo
Drenthecollege, Emmalaan 24/25 Emmen Centrum Oost
Drenthecollege, Anna Paulownalaan 1, Emmen Meerveld
Drenthecollege, Stadionplein 5, Emmen Barger-Oosterveld
Drenthecollege, Ubbekingecamp 1 Emmen Angelslo
Drenthecollege, Veldlaan 2 Emmen Angelslo
Drenthecollege, Van Schaikweg 98 Emmen Angelslo
AOC Terra, Huizingsbrinkweg 9, Emmen Noordbarge

Voetgangersverbindingen
Winkelcentrum Emmerhout – De Schans
Centrum Nieuw-Amsterdam – De Schalm
Winkelcentrum Bargeres – Brinkenhoes
Winkelcentrum Emmermeer – Meerstede
Centrum Schoonebeek – De Anloop
Centrum Emmen – De Holdert
Centrum Emmen - Zuidermarke

Gemeentehuis - bushalte Marktplein
Atlastheater - bushalte Marktplein + taxistandplaats
Station Emmen - busstation + taxistandplaats (HUB)
Station Zuid - bushalte + taxistandplaats (HUB)
Station Nieuw-Amsterdam – taxistandplaats (HUB)
Bushalte Dordsebrug Klazienaveen – taxistandplaats (HUB)
Ziekenhuis - bushalte Boermarkeweg + taxistandplaats
Bibliotheek -bushalte Weerdingerstraat